

Examenul de bacalaureat național 2017

Proba E. d)

Filosofie

Simulare

Profilul umanist din filiera teoretică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar.

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.**

I. TEMA

(30 bodov)

Napíšte na pracovný list literu ktorá prislúcha správnej odpovedi, pre každú z nižšie uvedených situácií. Jediný variant odpovede je správny.

1. Filozof ktorý považuje že človek prekračuje podmienky prítomnosti a bezpečnosti tým že je schopný obetovať vlastnú existenciu v prospech kultúrnej tvorby, čím sa kultúra stáva finálnou formou, naplnením zmyslu jeho ľudskej existencie, je:
  - a. C. Noica
  - b. Aristotel
  - c. Platon
  - d. L. Blaga
2. Teórie morálky sledujú aj zodpovedanie na otázku:
  - a. Ktoré sú zdroje poznania?
  - b. Čo je metalimbáž, metareč?
  - c. Ktoré sú podmienky morálneho života?
  - d. Čo je determinizmus?
3. Na rozdiel od aktívnej eutanázie, pasívna eutanázia znamená:
  - a. ponechanie osoby aby umrela odmietnutím, alebo prerušením liečenia, ktoré ju udržuje pri živote
  - b. administrovanie injekcie neliečiteľne chorému pacientovi, lekárom, pre ukončenie utrpenia
  - c. vyprovokovanie smrti na žiadosť osoby, pacienta
  - d. vyprovokovanie smrti osoby, ktorá by si bola mohla vyjadriť súhlas, ale si ho nevyjadrila, želajúc si aby žila
4. Pokiaľ ide o limitovanie slobody, pre J. St. Milla, *jediným cieľom ktorý oprávňuje ľudí, či už individuálne alebo kolektívne, na zasahovanie do sféry činností, aktivít každého z nich*, je:
  - a. sebaobrana
  - b. poznanie
  - c. rovnoprávnosť, spravnosť
  - d. spravodlivosť
5. Jednu z filozofických koncepcií ohľadom vzťahu sloboda – absolútna responsabilita, zodpovednosť, stretáme v teórii filozofa menom:
  - a. E. Cioran
  - b. J. P. Sartre
  - c. J. St. Mill
  - d. L. Blaga
6. Hľadanie zmyslu života, môže byť vyrovnané s otázkou vzťahujúcu sa:
  - a. nádcenenie vlastnej kondičky
  - b. základ poznania
  - c. pravda a omýli názorov
  - d. legítymyta politickej moci

7. Všeobecné zákony, hodnoty správania, akceptované spoločnosťou, v danom momente upozorňujú:
- politika
  - aplikovaná etika
  - morálka
  - estetika
8. V koncepcií, J.St.Mill, podľa princípu, najväčšieho šťastia, akcie sú dobré ak:
- prinášajú dobrý pocit, a nie utrpenie
  - iba niektoré sú nepodakovany
  - Sokrates je nešťastný
  - sú výsledok použitia, jednej doktríny, dobrá pre ošipane
9. V koncepcií, filozofa Immanuel Kant, „robiť si povinnosť“, predpokladá byť aktívny vždy:
- v nezaujatosti, podľa niektorých všeobecných morálnych noriem
  - pre maximizovanie utility a pre vyhnutie sa utrpeniu
  - v záujme, rešpektovať niektoré, všeobecné morálne normy
  - pre maximizovanie šťastia a pre vyhnutie sa utrpeniu
10. Sociálno-politická zodpovednosť predpokladá
- ne vyberať, lebo nie je iste, či nezmýliš
  - vyberať, bez vedomia
  - vyberať, racionálne a svedomite bez ohľadu na následky
  - vyberať, ale iba náhodne

II. TÉMA

(30 bodov)

Analyzujte stručne, z filozofickej perspektívy, problematiku spravodlivosti v sociálnom, spoločenskom kontexte, majúc na zreteli nasledovné oporné body:

- menujte jedného filozofa, ktorý sa vo svojom diele zmienil o problematike spravodlivosti v sociálnom, spoločenskom kontexte; **4 body**
- spresnenie jednej filozofickej tézy/perspektívy ohľadom spravodlivosti v sociálnom, spoločenskom kontexte; **4 body**
- prezentovanie spresnenej filozofickej tézy/perspektívy; **6 bodov**
ilustrovanie filozofickej tézy/perspektívy, ktorú ste prezentovali, jedným konkrétnym príkladom zo súčasnej spoločnosti; **6 bodov**
- sformulovanie jednej výhrady na filozofickú tézu/perspektívu, ktorú ste predstavili; **6 bodov**
- upresnenie vzťahu, ktorý jestvuje medzi termínmi, pojmami spravodlivosť a spravnosť. **4 body**

III. TÉMA

(30 bodov)

A. Pozorne prečítajte nižšie uvedený text:

Ponechajúc stranou všetky vedecké knihy, ktoré nás nenaučia nič viac než to ako sa oni sami vytvorili a uvažujúc nad prvými a najjednoduchšími aktivitami, činnosťami duše, myslím že rozlišujem dva princípy predchádzajúce racionálnosti: jeden, ktorý nás núti aby sme boli silno zainteresovaní ohľadom nášho vlastného blahobytu a konzervovania, zachovania, a ten druhý, ktorý v nás vyvoláva prírodný odpor, repulziu voči zániku a útrapám každého cítiaceho tvora a v prvom rade voči útrapám našich blízkych, ľudských tvorov. Z jednoty a zladenia, ktorý je náš duch v stave vytvoriť na základe tých dvoch princíпов, bez toho aby bolo nevyhnutne potrebné vnesenie princípu sociability, máme dojem že že vyplývajú všetky reguly, pravidlá prírodného práva.

(Jean-Jacques Rousseau, Rozprava o nerovnosti medzi ľuďmi)

Odpovedzte na nasledovné požiadavky:

- Menujte na základe daného textu, dve charakteristiky ľudskej podstaty, náture. **4 body**
  - Vystihnite na asi pol strane súvisť medzi pojmami sociabilita a človek v prírodnom stave. **10 bodov**
  - Sformulujte osobný názor vzťahujúci sa na aktuálnosť perspektívy filozofickej predstavenej daným textom. **6 bodov**
- B. Vediať že, podľa Aristotelovej koncepcie, človek je sociálne zviera:
- Argumentujte približne piatimi riadkami, v prospech idey-tézy, filozofickej, predstavenú výrokom. **6 bodov**
  - Uveďte konkrétny príklad, spôsob ako sociálnosť, môže ovplyvniť, život jednej osoby. **4 body**